

«Այլ առ քայլ» բարեգործական հիմնադրամ

«Նախադպրոցական հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացման» ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ «Երաժշտադիդակտիկ խաղերը որպես երեխայի ստեղծագործական կարողությունների զարգացման միջոց»

Երաժիշտ՝ Աննա Վանեսյան
Մանկապարտեզ՝ «Մովսեսի Ժ. Խաչատրյանի անվան
մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ

2023թ.

Բովանդակություն

Ներածություն.....	3
Գլուխ 1	
1.1. Երաժշտական և խաղային գործունեությունը ` որպես նախադպրոցական տարիքի երեխաների ստեղծագործական կարողությունների զարգացման միջոց.....	5
1.2. Նախադպրոցական տարիքի երեխաների հոգեբանական և մանկավարժական առանձնահատկությունները.....	8
Երաժշտական խաղեր.....	11
Եզրակացություն.....	13
Գրականության ցանկ.....	15

Ներածություն

Հասարակության զարգացման ներկա փուլում անհատի ստեղծագործական ներուժի ակտիվացման իրական սոցիալական անհրաժեշտություն կա: Այս դեպքում անհրաժեշտ է զարգացնել ստեղծագործական ներուժը: Միայն իսկական ստեղծագործական անհատականությունը կարող է ծնել բնօրինակ գաղափարներ, մտքեր, գործողություններ: Հետևաբար, գիտնականների միտքն ուղղված է ստեղծագործական տիպի մտածողության երեխաների նպատակային դաստիարակությանը նպաստող մեթոդների մշակմանը: Այս խնդիրը բացահայտվում է փիլիսոփաների, հոգեբանների, ուսուցիչների և մեթոդիստների աշխատություններում (Լ.Ս. Վիգոտսկիյ, Ա. Վ. Չապորոժեց, Վ. Ա. Սուխոմլինսկիյ, Գ. Ս. Կոստյուկ և այլն): Կրթական հաստատություններին առաջադրվում են նոր առաջնահերթ նպատակներ, որոնք ուղղված են նրանց գործունեության բնույթի փոփոխմանը և հետագա զարգացմանը: Հաստատությունների գործունեության փոփոխության էությունը հիմնականում վերաբերում է երեխայի սինկրետիկ անհատականությանը (Լ.Ս. Վիգոտսկի), նրա հոգևոր ներուժին, որն էլ իր հերթին առաջ է քաշում կրտսեր ուսանողի սինկրետիկ անհատականության արժեքային կողմնորոշումների ձևավորման խնդիրը:

Նախադպրոցական տարիքը մանկության ամենապատասխանատուն փուլերից մեկն է: Երեխայի ստեղծագործական ունակությունների զարգացումը կարևորագույն նշանակություն ունի նրա հետագա ուսումնասիրության և կյանքի համար, ուստի այս թեման արդիական է:

Երեխաների արժեքային կողմնորոշումների ձևավորումը գիտնականներն ու ուսուցիչներն առաջարկում են իրականացնել ոչ ստանդարտ երաժշտական դասընթացներ անցկացնելով, որոնց վրա իրականացվում է երկխոսական հիմք և որոնում է երեխաների երաժշտական և խաղային գործունեությունը ըստ կողմնորոշման:

Երաժշտական և դիդակտիկ խաղերը խաղային ուսուցման մեթոդ են, որոնք ուղղված են երաժշտության մասին գիտելիքների ձուլմանը, համալսմանը և համակարգմանը, ինչպես նաև երեխաների ստեղծագործական ունակությունների զարգացմանը: Երաժշտական և դիդակտիկ խաղերի զարգացման համար երաժշտական և դիդակտիկ խաղերի զարգացման և այս մեթոդի անբավարար օգտագործման միջև հակասություն է առաջանում երեխաների ստեղծագործական դասերին երաժշտության օգտագործման միջև: Ուսումնասիրության խնդիրը կլինի այս հակասությունը լուծելու ուղիներ գտնելը:

Ուսումնասիրության նպատակն է գտնել ուղիներ և մեթոդներ (անհրաժեշտ երաժշտական և դիդակտիկ խաղերի որոնում), որոնք ապահովում են նախադպրոցական տարիքի երեխաների ստեղծագործական ունակությունների զարգացումը:

Ուսումնասիրության օբյեկտը նախադպրոցական տարիքի երեխաների ստեղծագործական կարողությունների զարգացման գործընթացն է:

Նպատակին հասնելու համար դրվեցին հետևյալ խնդիրները:

- ուսումնասիրել հետազոտական թեմայի հոգեբանական, մանկավարժական և մեթոդական գրականությունը;

- նկարագրել երեխաների ստեղծագործական ունակությունները;

- հաշվի առնել "երաժշտական և դիդակտիկ խաղ" հասկացությունը, բնութագրել և ուսումնասիրել երաժշտական և դիդակտիկ խաղերի նպատակներն ու խնդիրները;

- մշակել երաժշտական և դիդակտիկ խաղ, որն ուղղված է երեխաների ստեղծագործական ունակությունների զարգացմանը երաժշտության դասերի համար:

1.1. Երաժշտական և խաղային գործունեությունը՝ որպես նախադպրոցական տարիքի երեխաների ստեղծագործական կարողությունների զարգացման միջոց

Անհատի վարքի հմտությունների ձևավորման հզոր միջոցներից մեկն է համարվում դերային խաղը: Երեխաների անհատական առանձնահատկությունները և բնավորության գծերը վառ արտահայտվում են խաղի բնույթի և այն դերի միջոցով, որը իր վրա վերցնում է երեխան ընդհանուր խաղերում: Ընդհանուր խաղերը մեծ նշանակություն ունեն բնավորության դաստիարակման գործում: Դիմացկունություն ցավի նկատմամբ, արժանապատվության, պատասխանատվության, վստահության և արդարության զգացում: Իր կյանքի ոչ մի փուլում երեխան չի սովորի այդքան շատ և արդյունավետ, քան իր մանկական խաղերի ընթացքում: Այդ իսկ պատճառով խաղային գործունեությունը հարկավոր է տեղափոխել դպրոցական ուսուցման շրջան, այդ դեպքում երեխայի ներքին հնարավորությունները ավելի ազատ են զարգանում:

Խաղի նշանակության մասին հայ մեծ գրող Հ. Թումանյանը հետևյալն է գրել. «Խաղը նրա՝ մանուկ մարդու բնական, օրգանական պահանջն է, նրա լրջությունն է, նրա էությունն է: Կյանքում ամեն բանի նա խաղով է մոտենում, դա նրա ձևն է, դանրա մեթոդն է: Եվ ամեն բան ինչ նրան տրվում է խաղով, ուրախությունով ընդունվում է, հեշտ է յուրացնում՝ առանց ձանձրանալու, առանց հոգնելու»:

Խաղը երեխայի համար սոցիալական հասունացման եղանակ է: Խաղի ընթացքում երեխան փորձում է կատարել մեծի դեր՝ հասկանալով հանդերձ՝ որ ինքը դեռ մեծ չէ: Մակայն դրա արդյունքում երեխայի մեջ ձևավորվում է մեծ դառնալու, հասարակայնորեն արժեքավոր դեր կատարելու դրդապատճառ:

Խաղի դաստիարակչական նշանակությունը մեծ դեր է հատկացրել Ա.Ա. Մակարենկոն: Նա գտնում էր, որ երեխան միշտ պետք է խաղա: Երեխան ունի խաղալու կիրք և այն պետք է բավարարել:

Սուխոմլինսկին ընդգծել է՝ "խաղը հսկայական լուսավոր պատուհան է, որի միջոցով գաղափարների, հասկացությունների հոսքը շրջապատող աշխարհի մասին հոսում է երեխայի աշխարհ": Երաժշտական կրթության ժամանակակից տեխնոլոգիաները առաջարկում են կիրառել խաղային մեթոդներ, որոնք օգնում են ուսուցչին հետաքրքիր, զվարճալի ձևով աշակերտին ներկայացնել ուսումնական նյութը:

Երաժշտական խաղը երեխայի համար աշխարհի մասին գիտելիքներն ու գաղափարները լրացնելու անփոխարինելի միջոց է, մտածողության զարգացում, սրամտություն, ճարպկություն, հմտություն, արժեքավոր բարոյական և կամային հատկություններ: Խաղերում երեխան ընկալում և ճանաչում է իրեն շրջապատող աշխարհը, դրանցում զարգանում են նրա ինտելեկտը, երևակայությունը, երևակայությունը, ձևավորվում են սոցիալական որակները : Երաժշտական խաղեր միշտ

են ստեղծագործական գործունեությանը, որում դրսևորվում է բնական պահանջ երեխա շարժման անհրաժեշտությունը լուծում գտնել շարժողական առաջադրանքներ: Խաղալով երեխան ոչ միայն սովորում է իրեն շրջապատող աշխարհը, այլև վերափոխում է այն: Խաղերը մեծ ազդեցություն են ունենում նաև երեխայի նյարդահոգեբանական զարգացման, անհատականության կարևոր հատկությունների ձևավորման վրա:

Յուրաքանչյուր երեխայի մեջ բնորոշ ստեղծագործական սկզբունքը զարգացնելու համար անհրաժեշտ է խաղերի առկայություն, որոնք ուղղված են երեխաների ստեղծագործական տարբեր տեսակների զարգացմանը՝ շարժիչ, ռիթմիկ, երգ, բանավոր, թատերական և խաղ, ինչպես նաև ֆանտազիայի զարգացման խաղերում:

Ֆանտազիայի զարգացման խաղերում երեխան կարող է իր երևակայության մեջ նկարել մի շարք պատկերներ, նա կարող է գալ տարբեր անսովոր իրավիճակներ՝ սկսած միայն իր ցանկությունից, գեղարվեստական գրականությունից:

Մանվապարտեզի առօրյայում իրականացվող բազմաթիվ միջոցառումների շարքում կարևորվում են հատկապես երաժշտադիդակտիկ խաղերը: Դրանք մեծապես նպաստում են մանուկների երաժշտական կայուն գիտելիքների և ընկալումների զարգացմանը:

Երաժշտադիդակտիկ խաղերը բաժանվում են երեք խմբի:

Առաջին խմբին են պատկանում այն խաղերը, որոնք երեխաներին պատկերացում են տալիս երաժշտության բովանդակության բնույթի (ուրախ, տխուր) և ժանրերի (երգ, պար, քայլերգ) մասին:

Երկրորդ խումբը ներկայացնում է խաղեր, որոնց նպատակն է՝ ձևավորել պատկերացումներ երաժշտության բովանդակության և երաժշտական կերպարների վերաբերյալ:

Երրորդ խումբը ներառում է այն խաղերը, որոնք առնչվում են երաժշտության արտահայտչամիջոցներին:

Երաժշտական խաղերը նպաստում են կարևոր խնդրի լուծմանը՝ արթնացնում են երեխաների ստեղծագործական գործունեությունը, խթանում երևակայությունը, ստեղծագործական գործունեության մեջ ներգրավվելու ցանկությունը, որի ընթացքում երեխան ձեռք է բերում երաժշտությունը որպես անշահախնդիր հաճույք և հուզական հաճույք զգալու փորձ, զարգացնում է երաժշտական ունակություններ, գիտակցում է շրջակա կյանքի տպավորությունների արդյունավետ գեղարվեստական և փոխաբերական զարգացման անհրաժեշտությունը, ձեռք է բերում գեղագիտական ընկալման ունակություն: Երաժշտադիդակտիկ խաղերն ունենում են համալիր ներգործություն: Դրանք առաջացնում են լսողական, տեսողական, շարժողական ակտիվություն, ինչպես նաև ընդլայնում երեխաների երաժշտական ընկալումներն ամբողջությամբ:

Մանկապարտեզում երեխայի երաժշտական կրթության և զարգացման գործընթացի կազմակերպիչը երաժշտական դեկավարն է: Երաժշտական դեկավարն իրականացնում է երեխաների երաժշտական կրթությունը ուղղակիորեն կրթական գործունեության ընթացքում և անհատապես, և երաժիշտը շարունակում է այս աշխատանքը ռեժիմի պահերն իրականացնելիս:

Իրականությունը ճանաչելու արդյունավետ միջոց են երաժշտադիդակտիկ խաղերը, որոնք ոչ միայն հեշտացնում են երեխաների ճանաչողական գործունեությունը, այլև կազմակերպում են նրանց ընկալումը, ակտիվացնում անգիր գործընթացը: Երաժշտական և դիդակտիկ խաղերի օգտագործումը թույլ է տալիս երեխաներին պարզ, խաղային ձևով պատկերացում կազմել երաժշտության արտահայտիչ հնարավորությունների մասին, սովորեցնել տարբերակել երաժշտության կողմից փոխանցված զգացմունքների, տրամադրությունների բազմազան տեսականի: Երաժշտական և դիդակտիկ խաղերի հիմնական նպատակը երեխաների մոտ երաժշտական ունակություններ ձևավորելն է՝ ներդաշնակ զգացողություն, երաժշտական և լսողական ներկայացումներ, ռիթմի զգացում:

Ներդաշնակ զգացողությունը ներառում է դինամիկ, տեմբրային, ժանրային ընկալում: Ներդաշնակ զգացողություն զարգացնելու համար խաղերն ու ձեռնարկները նպաստում են ծանոթ մեղեդիների ճանաչմանը, երաժշտության բնույթի որոշմանը, ստեղծագործության առանձին մասերում տրամադրության փոփոխությանը և ժանրի տարբերակմանը: Խաղալով՝ երեխաները սովորում են տարբերակել և փոխանցել դինամիկ երանգներ («Չանգ», «Հանգիստ-բարձրաձայն»), տարբերակել երաժշտական գործիքների և ձայնի տեմբրերը ("Ու՛մ հանդիպեց գնդիկ բոքոնիկը», «Իմացեք ձայնով»), տարբերակել երաժշտության ժանրերը.", "Իմ նվագախումբը"):

1.2.Նախադպրոցական տարիքի երեխաների հոգեբանական և մանկավարժական առանձնահատկությունները

Ավագ նախադպրոցական տարիքի առանձնահատկությունները համակողմանիորեն ուսումնասիրվել են տեղական ուսուցիչների կողմից և իրենց լուսաբանումը գտել են Չ. Իկունինայի, ն.Պողոթյակովի, լ. Վենգերի, Ա. Լեոնտևի և այլոց աշխատություններում: Ավագ նախադպրոցական տարիքը նախադպրոցական տարիքի վերջին ժամանակաշրջանն է, երբ երեխայի հոգեբանության մեջ հայտնվում են նոր կազմավորումներ: Մա մտավոր գործընթացների կամայականությունն է՝ ուշադրություն, հիշողություն, ընկալում և այլն, և դրա արդյունքում սեփական վարքը կառավարելու ունակությունը, ինչպես նաև փոփոխություններ ինքնադրսևորման, ինքնագիտակցության և ինքնագնահատականի մեջ: Կամայականության առաջացումը որոշիչ փոփոխություն է երեխայի գործունեության մեջ, երբ վերջինիս նպատակը ոչ թե արտաքին, շրջապատող առարկաների փոփոխությունն է, այլ սեփական վարքի յուրացումը:

Կյանքի վեցերորդ տարվա երեխաները առանձնանում են նույնիսկ ավելի մեծ ֆիզիկական և մտավոր հնարավորություններով, քան միջին խմբի երեխաները: Նրանք տիրապետում են հիմնական շարժումներին: Ֆիզիկապես երեխան էլ ավելի ուժեղացավ: Ֆիզիկական զարգացումը դեռ կապված է մտավոր զարգացման հետ: Այն դառնում է անհրաժեշտ պայման, ֆոն, որի վրա հաջողությամբ տեղի է ունենում երեխայի բազմակողմանի զարգացումը : Մտավոր, գեղագիտական, բարոյական, այսինքն. զուտ սոցիալական զարգացումը բարձր տեմպ է ստանում:

Կյանքի այս փուլում շարունակվում է երեխայի խոսքի բոլոր ասպեկտների կատարելագործումը: Նա ճիշտ է արտասանում մայրենի լեզվի բոլոր հնչյունները, հստակ և հստակ վերարտադրում է բառերը, ունի ազատ հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բառապաշար, ճիշտ օգտագործում է բազմաթիվ քերականական ձևեր և կատեգորիաներ, նրա հայտարարությունները դառնում են ավելի իմաստալից, արտահայտիչ և ճշգրիտ:

Հաղորդակցությունը զարգանում է որպես գործունեության տեսակ: Նախադպրոցական տարիքի ավելի մեծ տարիքում հայտնվում է հաղորդակցության արտա-իրավիճակային-անձնական ձև, որն առանձնանում է փոխըմբռնման և կարեկցանքի կարիքներով և հաղորդակցության անձնական դրդապատճառներով: Հասակակիցների հետ շփումը ձեռք է բերում իրավիճակային հատկություններից դուրս առանձնահատկություններ, հաղորդակցությունը դառնում է իրավիճակային բիզնեսից դուրս.ձևավորվում են կայուն ընտրական նախապատվություններ:

Նախադպրոցական տարիքում անհատականության զարգացումը բնութագրվում է նոր գիտելիքների զարգացմամբ, նոր որակների և կարիքների առաջացմամբ: Այլ կերպ

ասած, ձևավորվում են երեխայի անհատականության բոլոր կողմերը՝ մտավոր, բարոյական, հուզական և կամային արդյունավետ – գործնական: Սովետական հոգեբաններ Լ.Ս. Վիգոտսկին և Ա. Վ. Չապորոժեցը բազմիցս ընդգծել են, որ նախադպրոցական տարիքի ավելի մեծ տարիքում երեխան իրավիճակային վարքից անցնում է սոցիալական նորմերին և պահանջներին ենթակա գործունեության, և շատ հուզականորեն է վերաբերվում վերջիններին: Նախադպրոցական տարիքի երեխաների մոտ սոցիալական նորմերին և պահանջներին ենթակա գործունեության նկատմամբ հուզական վերաբերմունքը շատ կարևոր է: Այս ժամանակահատվածում, երեխայի և մեծահասակի միջև հաղորդակցության ճանաչողական տիպի փոխարեն, առաջին պլան է մղվում անձնականը, որի կենտրոնում հետաքրքրություն կա մարդկային հարաբերությունների նկատմամբ: Ավագ նախադպրոցական տարիքի երեխան, ըստ էության, ճիշտ գիտակցում է, թե ինչն է սիրում և ինչը չի սիրում մեծահասակներին իր վարքի մեջ, բավականին համարժեք գնահատում է իր գործողությունների որակը և իր անհատականության անհատական հատկությունները: Նախադպրոցական տարիքի ավարտին երեխաների մոտ ձևավորվում է ինքնագնահատական : Դրա բովանդակությունը գործնական վիճակն է երեխայի հմտություններն ու բարոյական հատկությունները, որոնք արտահայտվում են այս թիմում հաստատված վարքագծի նորմերին հնազանդվելով: Ընդհանուր առմամբ, նախադպրոցական տարիքի երեխայի ինքնագնահատականը շատ բարձր է, ինչը նրան օգնում է սովորել նոր գործողություններ, առանց կասկածի և վախի ներգրավվել ուսումնական տիպի գործունեության մեջ դպրոցին նախապատրաստվելիս և այլն:

Այս տարիքի երեխաների մոտ արդեն կարելի է դիտարկել սիրելիների հանդեպ իրական խնամքի դրսևորումներ, գործողություններ, որոնք ուղղված են նրանց անհանգստությունից, վշտից պաշտպանելուն: Երեխան տիրապետում է զգացմունքների բուռն, կտրուկ արտահայտությունները որոշ չափով զսպելու ունակությանը, 5-6 տարեկան նախադպրոցական տարիքի երեխան կարող է զսպել արցունքները, թաքցնել վախը և այլն: Նա յուրացնում է զգացմունքների "լեզուն"՝ հասարակության մեջ ընդունված փորձի լավագույն երանգների արտահայտման ձևերը՝ հայացքների, դեմքի արտահայտությունների, ժեստերի, կեցվածքների, շարժումների, ինտոնացիաների օգնությամբ:

5 տարեկանը բնութագրվում է երևակայության ծաղկումով: Երեխայի երևակայությունը հատկապես վառ է արտահայտվում խաղի մեջ, որտեղ նա կրքոտ է գործում: Միևնույն ժամանակ, այս տարիքի երեխաների համար հեշտ չէ դիտավորյալ ինչ-որ բան պատկերացնել՝ կամքը միացնելով:

Կյանքի վեցերորդ տարում երեխան հնարավորություն ունի նպատակներ դնել իր, իր սեփական վարքի վերաբերյալ: Նա կարող է նաև որոշել, թե ինչ նպատակներ պետք է դնի: Գործունեության և դրա նպատակների այս նոր փոփոխությունը կոչվում է մտավոր գործընթացների կամայականություն և կարևոր նշանակություն ունի ինչպես հետագա դպրոցական կրթության հաջողության, այնպես էլ հետագա բոլոր մտավոր զարգացման համար: Ի վերջո, դպրոցական կանոններին հնազանդվելը պարզապես պահանջում է վարքի կամայականություն: Սա նշանակում է, որ երեխան կարող է գործել ինչ – որ օրինաչափության (կամ կանոնի) համաձայն և վերահսկել իր վարքը: Խաղի մեջ է, որ ցանկացած դեր կատարելիս երեխան, մի կողմից, հետևում է օրինակին, իսկ մյուս կողմից՝ վերահսկում է իր վարքը:

Ավագ նախադպրոցական տարիքի անցնելիս նշվում է բանավոր հիշողության հատկապես ինտենսիվ զարգացումը: Երեխաները հիշում են բանավոր նյութը գրեթե նույնքան լավ, որքան տեսողական նյութը: Բանավոր նյութի հետ աշխատանքը մեծ դեր է խաղում դպրոցում դասավանդելիս, հետևաբար, ավելի մեծ նախադպրոցական տարիքում պետք է ուշադրություն դարձնել բանավոր հիշողության զարգացմանը:

Նախադպրոցական տարիքի ավելի մեծ երեխայի մտավոր գործողությունների զարգացման մակարդակը (վերլուծություն, համեմատություն, ընդհանրացում, դասակարգում և այլն) օգնում է նրան ավելի գիտակցաբար և խորապես ընկալել և հասկանալ մեր աշխարհի մասին առկա և մուտքային տեղեկատվությունը և հասկանալ այն:

Երաժշտադիդակտիկ խաղեր

Ու՛ր են մեր փոքրերը

Խաղի նպատակը: Երեխաներին վարժեցնել ընկալելու և տարբերելու մի քանի հնչյուններ:

Խաղի պարագաները: Չորսմ եծ քարտ և մի քանի փոքր քարտեր (խաղացողների թվով): Մեծ քարտերի վրա պատկերված են սագ, բադ, հավ, որևէ այլ թռչուն, փոքրիկ քարտերի վրա՝ սագիկներ, բադիկներ, ճուտիկներ, ծիտիկներ:

Խաղի ընթացքը: Երեխաները կիսաշրջանով նստում են դաստիարակի առջև:

Յուրաքանչյուր երեխայի մոտ կա մեկական փոքր քարտ: Դաստիարակն առաջարկում է խաղալ և սկսում է պատմել. «Մեր բակում ապրում էր հավն իր ճտերով, բադն իր բադիկներով, սագն իր սագիկներով, իսկ ծառի վրայի բնում՝ թռչունն իր ծիտիկներով: Մի անգամ փչեց ուժեղ քամի, անձրև տեղաց, և բոլորը թաքնվեցին: Մայր թռչունները կորցրեցին իրենց ձագերին: Առաջինն իր ձագերին սկսեց կանչել բադը (ցույց է տալիս նկարը). «Ուր են իմ բադիկները, սիրելի ձագուկները, կրյա՛, կրյա՛» (երգում է րե 1):

Այն երեխաները, որոնց քարտերի վրա պատկերված են բաղիկներ, բարձրացնում են քարտերը և պատասխանում՝ «կրյա՛, կրյա՛, մենք այստեղ ենք» (երգում են լյալօկտավա):

Դաստիարակը հավաքում է քարտերը և շարունակում. «Ուրախացել է բաղիկը, որ գտել է ձագերին»: Դուրս է գալիս սագ մայրիկը և սկսում կանչել իր սագիկներին. «Ո՛ւր են իմ սագիկները, սիրելի բալիկները, կո՛, կո՛» (երգում է ընթացող):

Խաղը շարունակվում է՝ մինչև բոլոր թռչունները կգտնեն իրենց ձագերին:

Հրաշալի պարկ

Խաղի նպատակը: Երեխաներին վարժեցնել տարբերելու և ընկալելու հնչյունների բարձրությունը:

Խաղի պարագաները: Ոչ մեծ պարկ՝ ձևավորված ապլիկացիայով: Պարկի մեջ խաղալիքներ՝ արջուկ, ծիտիկ, նապաստակ, աքլոր, փիսիկ, շնիկ: Կարելի է օգտագործել նաև տիկնիկայինթատրոնի պերսոնաժներ (տիկնիկներ): Անհրաժեշտ է նախապես սովորել և իմանալ հետևյալ նյութերը՝ «Արջերը պարում են» (երաժշտ. Է. Փաշինյանի), «Ծիտիկ են» (երաժշտ. Ս. Սարուխանյանի), «Ծղիկ-մլղիկ» (երաժշտ. Ա. Լուսինյանի), «Շնիկը» (երաժշտ. Ա. Լուսինյանի):

Խաղի ընթացքը: Խաղին մասնակցում է ամբողջ խումբը: «Երեխաներ, - ասում է դաստիարակը, - մեզ հյուր են եկել ձեզ ծանոթ խաղալիքները, բայց որտե՞ղ են նրանք թաքնվել, միգուցե այստե՞ղ (ցույց է տալիս պարկը): Այժմ մենք կունկդրենք երաժշտությունը և կիմանանք, թե ովքեր են մեր հյուրերը»: Երաժշտության դաստիարակը կատարում է երեխաներին ծանոթ երգերի հատվածներ, իսկ երեխաները ձայնակցում են նրան: Խաղավար երեխան պարկից հանում է երգին համապատասխանող խաղալիքը:

Խաղը շարունակվում է՝ մինչև պարկի բոլոր խաղալիքները վերջանան:

Եզրակացություն

Այսպիսով, ուսումնասիրելով երաժշտական և դիդակտիկ խաղերը նախադպրոցական տարիքում, կարելի է գալ հետևյալ եզրահանգմանը՝ երաժշտադիդակտիկ խաղերը նախադպրոցական տարիքի առաջատար գործունեությունն է: Հենց այստեղ է դասավորվում և արդյունավետ զարգանում այդ տարիքի կարևոր նորագոյությունները՝ ստեղծագործական երևակայությունը, ինքնագիտակցությունը:

Ես իմ աշխատանքը անցկացրեցի ավագ խմբում: Անց եմ կացրել միջոցառումներ՝ ըստ կազմված պլանի: Մենք երեխաների հետ խաղացել ենք երաժշտական խաղեր: Մինչ զվարճանքն անցկացնելը կատարվել է նախնական մեծ աշխատանք: Օգտագործվել են տարբեր մեթոդներ և տեխնիկա: Երաժշտական նյութը ընտրվել է ըստ տարիքի, հասկանալի և մատչելի երեխաների համար, ուղղված է եղել ինչպես խմբային, այնպես էլ անհատական ներկայացմանը: Երեխաները խանդավառությամբ կատարեցին բոլոր առաջադրանքները: Նրանք հետաքրքրված էին մասնակցել երաժշտական և դիդակտիկ խաղերին:

Ես կազմեցի աշխատանքային պլան ավագ խմբում, փորձեցի կառուցել բոլոր խաղային գործողությունները տարբեր ճանաչողական ոլորտների ինտեգրման մեջ՝ ճանաչողություն, սոցիալականացում, հաղորդակցություն: Նշված էին նպատակն ու խնդիրները: Կարծում եմ, որ իրականացված միջոցառումների որակը պատշաճ մակարդակի վրա է: Պարապմունքներն անցկացնելու համար ստեղծվել են բոլոր պայմանները: Ես կազմակերպեցի երեխաների խաղային գործունեությունը, անցկացրեցի միջոցառումներ, խաղեր, վերլուծեցի իմ գործունեությունը: Հետազոտական աշխատանքը ինձ օգնեց այլ կերպ նայել իմ գործունեության որոշ ասպեկտների, մասնավորապես, ես այլ կերպ եմ մոտենում երեխաների հետ անհատական աշխատանքին, կարծում եմ, որ սա մեր աշխատանքի ամենակարևոր ուղղություններից մեկն է:

Հասկապես կարևորում եմ այն պարագան, որ պարապմունքի բովանդակությունն ու կառուցվածքը պետք է լինի հետաքրքիր և տարբերակված: Կիրառվել է բազմաթիվ հնարներ, որոնք նպաստեցին երեխաների կողմից երաժշտական ստեղծագործության ընկալմանը:

Երաժշտադիդակտիկ խաղերի օգտագործմամբ պարապմունքները եղել են ավելի բովանդակալից: Երգեցողության ընթացքում կիրառվող երաժշտադիդակտիկ խաղերը երեխաներին օգնել են երզը կատարել արտահայտիչ ու անկաշկանդ:

Երաժշտադիդակտիկ խաղերի միջոցով երեխաները սովորեցին հասկանալ հնչյունների բարձրությունը՝ ցածր, միջին, բարձր:

Մանկավարժի դերը մանկական խաղում մեծ է: Մեծ նշանակություն ունի երաժշտական ղեկավարի և դաստիարակի որակական փոխգործակցությունը,

երաժշտական և դիդակտիկ խաղերի հաջողությունը կախված է նրանից, թե ինչպես են նրանք համատեղ աշխատելու:

Տնօրենի դիտարկում:

Երաժիշտը պարապմունքը անցկացրեց ըստ կազմած պլանի, որի մեջ նշված էին նպատակն ու խնդիրները: Պարապմունքի նպատակն էր ճանաչողության, սոցիալականացման և հաղորդակցման զարգացումը երեխաների մոտ, որը մատուցվեց երեխաներին շատ մատչելի ձևով:

Երեխաները պարապմունքների ընթացքում շատ ակտիվ էին մասնակցում հարցադրումներին:

Հետազոտվող թեմայի կարևորությունը շատ մեծ է նախադպրոցական կրթության մեջ:

Երաժշտի դիրքորոշումը պարապմունքի կազմակերպման ընթացքում, ինչպես նաև երեխաների առօրյա կյանքում հնարավորություն տալիս կուտակել ինքնուրույն փորձ և իմաստավորել այն:

Երեխաների մոտ ստեղծում է խթանիչ իրավիճակ շրջապատող իրականության, աշխարհի ճանաչման մասին գիտելիքներ ձեռք բերելու համար, երեխան ուսուցման ընթացքում պահպանում է հավատքը և ինքնավստահությունը սեփական ուժերի հանդեպ:

Գրականության ցանկ

1. Կարինե Ղազարյան «Երաժշտադիդակտիկ խաղեր», (օժանդակ ձեռնարկ երաժշտության դեկավարների համար): Երևան, 2005, 94 էջ:
2. Ռադիմովա Օ. Պ. Տրամադրություն, զգացմունքներ երաժշտության մեջ: - մ.,: — Մ.: ԱԿ Ոլորտ, 2009.
3. Անիսիմովա Ք. Ի. 100 երաժշտական խաղերի զարգացման համար. Ավագ և նախապատրաստական խմբեր / Անիսիմովա Ք. Ի. , Ե. Ա. Աֆոնիչևա, Վ. Ն. Կուրով. Յարոսլավլ Չարգացման Ակադեմիա, 2008. -- -96 էջ:
4. Բողրաչենկո, ի. վ. երաժշտական խաղեր մանկապարտեզում 5-7 տարեկան երեխաների համար / Իրինա Բողրաչենկո: - մ., 1998:- Մ.: Իրիս-Պրեսս, 2009. -- - 176 էջ:
5. Վիգոտսկիյ Լ.Ս. «Երեխայի զարգացման հոգեբանություն» Մ.: Հրատարակչություն Իմաստ, Հրատարակչություն, 2005. — 512 էջ: — (Համաշխարհային հոգեբանության Գրադարան):